

ЧЫТАЧОЎ МЕНШ, А НАВЕДВАННЯЎ БОЛЬШ

Ёсць людзі, якія проста не могуць жыць без кнігі

2 студзеня, калі краіна, па сутнасці, працягвала адпачываць, у Гродзенскую абласную навуковую бібліятэку імя Яўхіма Карскага прыйшлі 984 наведвальнікі. Прычым, 659 чалавек у той жа дзень атрымалі чытацкія білеты, што каштавала кожнаму з іх 2 тысячы рублёў — сума, якую можна назваць сімвалічнай. Была нават «канкурэнцыя» за атрыманне сёлетняга білета пад першым нумарам, расказала дырэктар старэйшай публічнай бібліятэкі Беларусі (датай яе заснавання лічыцца 17 верасня 1830 года) Лідзія МАЛЬЦАВА.



Карлюка. Вельмі папулярныя таксама кнігі сучасных аўтараў Анатоля Бутэвіча («Каралева не здраджвала каралю»), Леаніда Дайнекі («Назаві сына Канстанцінам»), Наталлі Батраковай («Тэрыторыя душы»), Тамары Лісіцкай («Дванаццаць», «Ціхі цэнтр», «Ідыёткі»).

Шырокім попытам карыстаюцца энцыклапедычныя выданні «Вялікае Княства Літоўскае», «Рэспубліка Беларусь. Вобласці і раёны», «Блакітны скарб Беларусі», «Міфалогія беларусаў». Дарэчы, апошнім часам выйшла шмат беларускіх энцыклапедычных кніг у самых розных галінах, і ўсе яны вельмі запатрабаваныя, што сведчыць пра імкненне многіх нашых чытачоў павышаць свой прафесійны ўзровень.

Сёння я магу з гонарам сцвярджаць, што беларускія энцыклапедычныя выданні не саступаюць замежным і нават пераўзыходзяць іх. А вось пра дзіцячую літаратуру, на жаль, гэтага не скажам. Нашы дзіцячыя кнігі па дызайне, афармленні, на маю думку, праставатыя і значна адстаюць ад расійскіх.

— Якія задумкі, прапановы на сёлетні Год кнігі?

— Па-першае, хацелася б на сучасным узроўні ўкамплектаваць для інвалідаў па зроку не толькі цэнтральныя, але і бібліятэкі аграгарадкоў. Па-другое, варты ўдасканаліць нашы бібліёбусы, якія абслугоўваюць вясцоўцаў. Каб яны не проста прывозілі чытачам кнігі, а былі аснашчаны камп'ютарам, ксераксам, іншымі тэхнічнымі сродкамі.

Год кнігі, безумоўна, павінен закрануць і кніжную прамысловасць. Прапаную, у прыватнасці, падумаць над тым, каб у галоўную бібліятэку кожнай вобласці абавязкова паступала па экзэмпляры ўсіх кніг, што выпускаюцца ў Беларусі. І, калі можна, бясплатна. Няўжо выдавецтву, нават камерцыянаму, цяжка зрабіць для гэтых бібліятэк 6 дататковых кніг?

Цяпер мы ствараем у бібліятэцы фактаграфічную базу краязнаўчых матэрыялаў «Памяць Гродзеншчыны». Ёсць ужо і дамоўленасць з некаторымі калекцыянерамі, якія на працягу года будуць выстаўляць у нас рэдкія выданні з асаблівых фондаў. Рытуем і інфармацыйны тыдні, прысвечаныя Янку Купалу, Якубу Коласу і Максіму Танку. Неўзабаве будзе аб'яўлены конкурс сярод вучняў і студэнтаў на лепшы водгук аб кнігах гэтых пастаў, малюнак па матывах іх твораў і верш-прысвячэнне ім.

Барыс ПРАКОПЧЫК. Фота аўтара.

еца, але я лічу, што толькі дзякуючы кіраўніку дзяржавы бібліятэчная справа ў краіне паднялася на такі ўзровень. Гэта датычыцца не толькі павелічэння бібліятэчных фондаў, але і ўкаранення сучасных тэхналогій. Сёння практычна ўсе працэсы ў нашай бібліятэцы ажыццяўляюцца ў аўтаматычным рэжыме. У нас адзін з лепшых у краіне электронных каталогаў, які адлюстроўвае 99 працэнтаў фонду, маем доступ у віртуальную залу Нацыянальнай бібліятэкі, бесправадны выхад у інтэрнэт. У нашым распараджэнні 112 камп'ютараў сучаснай мадыфікацыі, 9 ксераксаў (у тым ліку 2 каларовыя), сканеры, ламінатары...

Дарэчы, платныя паслугі па ксеракпіраванні дазваляюць нам часткова кампенсваць бюджэтныя затраты. Акрамя таго, для сваіх чытачоў мы арганізавалі самыя танныя ў горадзе курсы па вывучэнні замежных моў — англійскай, польскай, нямецкай, італьянскай, іспанскай, французскай. Прыцягваем лепшых выкладчыкаў, маем добрыя дапаможнікі, тэхніку. Тым самым не толькі павялічваем аб'ём платных паслуг (летась іх аказана на 132 мільёны рублёў), але і робім больш запатрабаванай літаратуру, бо яна ў нашым фондзе прадстаўлена на 46 замежных мовах. У гэтым, дарэчы, нам вельмі дапамагае супрацоўніцтва, абмен выданнямі з калегамі ў Белаастоку, Сувалках, Маскве...

— А ці можна скласці рэйтынг найбольш запатрабаваных беларускіх аўтараў?

— Самыя запатрабаваныя — Уладзімір Караткевіч («Дзікае паляванне караля Стаха»), «Чорны замак Альшанскі», вершы, казкі), Васіль Быкаў («Альпійская балада», «Дажыць да світання», «Доўгая дарога дадому», «Знак бяды»), Іван Шамякін («Злая зорка»), Іван Мележ, Максім Багдановіч. Шмат чытаюць нашых землякоў Элізу Ажэшка, Аляксей

— Лідзія Васільеўна, што ўяўляе сабой сёння бібліятэчны фонд і якой лічбай можна акрэсліць колькасць чытачоў?

— Гэта амаль 700 тысяч экзэмпляраў, сярод якіх большая частка — навуковая, галіновыя літаратура, шмат перыядычных выданняў. Аднак сярод нашых чытачоў не толькі навукоўцы, спецыялісты розных галін гаспадаркі, апарату кіравання, але і студэнты, школьнікі, шмат пенсіянераў. Калі параўноўваць з паказчыкам, дапусцім, дваццацігадовай даўнасці, чытачоў стала менш — сёння іх 44 тысячы. Але інтарэс да бібліятэкі павялічыўся: у сярэднім штодзённа ў нас рэгіструецца каля 900 наведванняў. Гэта толькі, так бы мовіць, фізічныя наведванні, не кажучы пра віртуальныя. І менавіта наведвальнасць, а не колькасць чытачоў (прышоў раз у год і ўжо лічыцца чытачом), сведчыць аб зацікаўленасці ў бібліятэцы. Ёсць людзі, якія проста не могуць без яе жыць: чакаюць навінак літаратуры, нават, здарэцца, крытыкуюць нас, што з нечым спазняемся.

— Ці не спынілася летась камплектаванне бібліятэчнага фонду новымі выданнямі ў сувязі з няпростым фінансавым-эканамічным становішчам у краіне?

— Не, мы набылі «навінак» на 562,4 мільёна рублёў (сярэдня кошт кнігі склаў 42 тыс. руб.). Тут ёсць ужо дакладная сістэма: у адпаведнасці з даручэннем Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, кожная бібліятэка павінна выкарыстоўваць на камплектаванне свайго фонду не менш за 15 працэнтаў ад агульнай сумы на яе ўтрыманне. Гэтая мера была прынята для абнаўлення фонду бібліятэк і дае плён.

Важна і тое, што дзяржавай датуюцца так званыя сацыяльна значныя выданні — для бібліятэк яны таннейшыя, чым насамрэч каштуюць.

Можа, камусьці такая ацэнка і не спадаба-